

Postgång i björnabyarna

Sedan poststation inrättats i Björna kyrkby 1875 blev det fart på postutväxlingen. Brev och eventuella tidningar hämtades i Björna, alltid var det någon från de olika byarna som hade ett ärende till kyrkplatsen.

Natanael Hägglund, Studsviken, f. 1840, d. 1924, var brevbärare omkring sekelskiftet mellan Studsviken och Lägsta.

Tidigare har nämnts att postverket ordnade postföring till Björna. En av dessa postbärare var Mattias Bylund, vilken bar posten två gånger i veckan mellan Mo och Björna 1/7 1883–30/6 1889. Ersättningen var två kronor per tur. Samme person var även lantbrevbärare Björna–Aspsele, två gånger i veckan 1/10 1907–31/10 1910 mot en ersättning av 5:77 per tur. Linjen omreglerades 1/11 1910 till Björna–Nyliden en gång i veckan mot en ersättning av fyra kronor per tur. Fr. o. m. 1/5 1913–30/6 1915 gick postturen två gånger per vecka.

För att återgå till byarnas posthämtning, så fick många byar hämta sin post antingen i Kyrkbyn eller på Björna stationssamhälle efter år 1891. Först omkring sekelskiftet synes organiserade postturer ha kommit igång. I fortsättningen redogöres för det väsentliga i det fallet.

Åren 1900–1903 bar Frans Danielsson-Staaf, Aspsele, postväskan Björna–Nyliden–Aspsele. Han gick på sommaren och åkte spark på vintern. Turen tog två dagar och ersättningen var två kronor per tur från postverket. En liten extra inkomst utgjorde ersättning för de beställningar han gjorde åt befolkningen.

Postbärare Johan Edin i Remmarn med hustru Cajsa. Han kallades vanligen för Jon Jansen.

Postkörare å linjen Björna–Nyliden under de första årtiondena av seklet var bl. a. Anders Andersson d. y., Björna, Nils Andersson, Björna, och Pelle Gidlund, Nyliden.

Omkring sekelskiftet var fru Tilda Söderlind-Häggkvist postföreståndare i Nyliden.

Lockstaborna, som före sekelskiftet hämtat posten i Björna, hämtade efter 1900 sin post i Nyliden, då de hade ärende dit.

Före och omkring sekelskiftet hämtade remmarborna vid tillfälle sin post hos Valle Wiklund i Studsviken, där den lär ha förvarats i kökssoffan. Det var långt mellan postturerna!

Åren 1913–1921 bar Jonas Edin (kallad Jon Jansen) i Remmarn posten från Aspele till Remmarn, först en, sedan två gånger i vec-

*Postbärare Jonke Hedberg,
Remmarn, »Post-Jonke»
kallad.*

kan. Ersättningen var två kronor per tur. Han hämtade även bolagsposten från bolagsförvaltningen i Aspsele till faktorn i Remmarn. En del gånger var det stora belopp avlöningspengar. För detta hade Edin tjugofem öre extra.

Edin avlöstes av Jonke Hedberg i Remmarn, vilken tjänstgjorde till 1947. Han började med två turer i veckan, sedermera blev det tre turer. Han använde både cykel, skidor och häst allteftersom väglaget var. När han slutade utgjorde avlöningen etthundra kronor per månad. Jonke Hedberg var en rolig person, som hade allehanda hysch för sig. Under sina postfärder utförde han även vissa tjänster och beställningar åt befolkningen. Hur det nu var, så fick han en gång en åthutning av en person i Aspsele. »Post-Jonke» tog det inte så hårt, ty han gick in till frun i huset och sa: »Husbonden sa, att jag skulle gå in te frun och få mäg en sup.» Givetvis fick Jonke sin sup, och då den smakade bra, sa han ytterligare: »Dä vore bra me en dell i anner bene också.» Och nog fick Jonke även den supen, ty han var ju inbjuden! Glad i hågen återvände han till Remmarn med

postväskan. Historien förmäler dock inte, vad mannen sa, när hustrun berättade om sin gäst! Det får man ana sig till. Sådan var den livsbejakande och omtyckte »Post-Jonke».

En brevbärare av den gamla stammen var Natanael Hägglund i Studsviken, f. 1840, d. 1924. Han hade ett litet torp väster om Studsviken efter gamla Remmarvägen. Torpet var litet och närmast att likna vid de upplåtelse som gjordes till backstugusittare. Innehavaren kunde dock odla potatis och ha några getter. Efter innehavarens död återgick torpet till Wiklunds hemman, men fortfarande kallas det för Natanaels jaala (ett mycket litet jordområde).

Natanael Hägglund gick med posten på 1890-talet en gång i veckan mellan Studsviken och Lägsta i Anundsjö. Han tog då stigen över spången i Spångforsen över Flärkån–Lockstatorp–Locksta och stig efter Lägstaån. Färden tog två dagar i anspråk, och ersättningen var mycket ringa.

Före 1915 hämtade befolkningen omkring Storsjön sin post antingen i Björna eller efter järnvägens tillkomst hos en banvakt i Mattarbodum. Det sistnämnda gällde särskilt människorna på Svedjeudden och Näset.

Sedan poststation inrättats i Långviksmon 1/1 1915 hämtade byarna runt Storsjön sin post där. De turades om att utan ersättning bära postväskan fram till 1931.

Första poststationsföreståndare i Långviksmon var fru Berta Andersson. Från början var lönen tjugofem kronor per månad. De första åren var posten inrymd i Missionshuset. Det kan tilläggas, att tillskyndare till både poststation och telefonstation var den driftige pastorn Bror Backman.

Lantbrevbärare i Långviksmoområdet åren 1931–1966 var J. Artur Andersson, Långviksmon, på sträckan Långviksmon–Långviken–Movattnet–Näset–Svedjeudden–Mattarbodum, sedermera utökad till Långvattnet. Under många år åkte han cykel på usla vägar. Från 1948 blev lantbrevbäringen bilburen. Första tiden hade Andersson trettio kronor i månaden, sedan femtio för att slutligen stanna vid ordinär lön.

Aboar i Kärrsjö hämtade fordom sin post i Björna. När Trehörningsjö fick sin poststation 1875, var det närmare efter posten dit. Så är det även nu, men nu är lantbrevbäringen bilburen.

Maria Grundström, Björna, f. 1838, d. 1922. Hon kom från Själevad till Björna, där hon gifte sig med Erik Grundström. I samband med järnvägsbygget blev hon kocka åt rallarna. Sedan järnvägen var färdig, flyttades marketenteriet till östra sidan om järnvägen mitt för nuvarande konsumbutiken. Där bodde Maria Grundström med sin familj, och hon anställdes som socknens första telefonföreståndare med ett par abonnenter.

Hundsjö- och Utersjöborna hämtade omkring sekelskiftet sin post i Björnsjö, där Amalia Sjödin skötte om posten, som hon utdelade i sitt hem. Hon hämtade postsäcken vid tåget.

Befolkningen i Ryssjö hämtade posten efter sekelskiftet hos bankvakt Lindström i Torsbacken. Eljest var ju dessa åboar ofta i Björna och kunde uträtta sina postärenden där.

Sedan några tiotal år tillbaka ombesörjes den bilburna lantbrevbäringen i ett flertal byar i södra delen av socknen av Tore Andersson, Torsbacken. Före honom var hans far Johan Andersson m. fl. lantbrevbärare i detta område.